

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2To/9/2025
Identifikačné číslo spisu: 9513100115
Dátum vydania rozhodnutia: 21.10.2025
Meno a priezvisko: JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:9513100115.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Wänkeovej a sudcu JUDr. Mariána Mačuru a sudkyne JUDr. Beáty Javorkovej na verejnom zasadnutí konanom 21. októbra 2025 v Bratislave, v trestnej veci obžalovaného A. Q.É. pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a iné, o odvolaní prokurátora Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a odvolaní obžalovaného A. Q. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu z 19. mája 2025, sp. zn. PK-1T/18/2013, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolania prokurátora Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a obžalovaného A. Q. zamieta.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd (ďalej tiež „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 19. mája 2025, sp. zn. PK-1T/18/2013, po tom, čo obžalovaného A. Q. rozsudkom z 10. apríla 2014 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. októbra 2014, sp. zn. 5 To 8/2014, uznal za vinného zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona (v bode I.), z obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 ods. 2 písm. c) ods. 4 písm. c) Trestného zákona s poukazom § 140 písm. c) a § 141 písm. a) Trestného zákona (v bode II.) a z obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 4 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 141 písm. a) Trestného zákona (v bode III.) - po povolení obnovy konania vo výroku o treste - uložil obžalovanému podľa § 189 ods. 4 Trestného zákona v znení účinnom od 6. augusta 2024 (ďalej len „Trestný zákon“), s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 41 ods. 2 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 20 rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podaním doručeným Špecializovanému trestnému súdu 20. mája 2025 podal prokurátor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) odvolanie v neprospech obžalovaného A. Q. proti výroku o treste uvedeného rozsudku, ktoré odôvodnil samostatným podaním doručeným súdu

prvého stupňa 27. mája 2025 a uviedol, že uložený trest odňatia slobody považuje za neprímerane nízky z dôvodu, že v pôvodnom konaní mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 22 rokov a obžalovanému bol ukladaný trest za obzvlášť závažné zločiny a dva zločiny, pričom trestná sadzba za najzávažnejší obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 4 písm. c) Trestného zákona, vo vzťahu ku ktorému bol trest odňatia slobody ukladaný sa nemenila ani po poslednej novele Trestného zákona a obnova konania bola povolená len vzhľadom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 27. septembra 2023, sp. zn. ÚS PL. ÚS 1/2021, ktorým bolo konštatované, že ustanovenia § 58 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona nie sú v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, nie teda pre porušenie práv obžalovaného v konaní pred súdom. Navyše obžalovanému nebol po povolení obnovy konania ukladaný trest prepadnutia majetku a ani peňažný trest. Taktiež prokurátor namietal zaradenie obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody do stredného stupňa strázenia s tým, že v zmysle § 48 ods. 4 Trestného zákona obžalovaného, ktorému je ukladaný trest odňatia slobody v trvaní viac ako 15 rokov nemožno zaradiť na výkon trestu odňatia slobody do iného stupňa strázenia ako do maximálneho. Taktiež považoval za nesprávne, že súd prvého stupňa neuložil obžalovanému ochranný dohľad.

Z uvedených dôvodov prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e) Trestného zákona zrušil a aby sám rozhodol podľa § 322 ods. 3 Trestného zákona a obžalovanému uložil podľa § 189 ods. 4 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 41 ods. 2 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 22 rokov. Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradil obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia. Podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Trestného zákona uložil obžalovanému ochranný dohľad na 3 roky. Odvolanie obžalovaného navrhol zamietnuť podľa § 319 Trestného poriadku.

Proti výroku o treste uvedeného rozsudku podal odvolanie obžalovaný ihneď po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní 19. mája 2025. Odvolanie odôvodnil prostredníctvom obhajcu podaním doručeným Špecializovanému trestnému súdu 17. júna 2025 a namietal, že súd prvého stupňa nedostatočne vyhodnotil okolnosti prípadu a neukladal trest odňatia slobody aplikujúc ustanovenia trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody. Taktiež namietal spôsob akým súd prvého stupňa vyhodnotil jeho názory počas psychologického vyšetrenia, keďže skutočnosť, že obžalovaný do dnešného dňa negatívne vníma niektoré okolnosti jeho trestného stíhania nemá žiaden súvis s jeho postojom k jeho kriminálnej minulosti. Poukázal na to, že jeho osobnosť dozrela do štádia, keď si plne uvedomil protiprávnosť svojho konania aj so všetkými dôsledkami nielen pre jeho život ale i pre spoločnosť. Aktuálne je i napriek plnej invalidite riadne zamestnaný, má kde bývať a snaží sa zaradiť do bežného života, pričom sa nachádza v štvrtom štádiu nefrologického ochorenia. Bez akejkoľvek bagatelizácie svojho konania poukázal na to, že sa v jeho prípade nejednalo o žiaden hrdelný zločin. Berúc do úvahy všetky uvedené okolnosti prípadu a skutočnosť, že doposiaľ vykonal 13 ročný trest odňatia slobody podľa obžalovaného prichádza do úvahy i mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona. K odvolaniu pripojil doplnenie Psychologického posudku vypracovaného v trestnej veci PK-1T/18/2013 na A. Q. vo vzťahu k jeho resocializácii z 18. mája 2025, potvrdenie o zamestnaní a čestné vyhlásenie majiteľa bytu, v ktorom sa obžalovaný po prepustení z väzby zdržiaval.

Obžalovaný podaním z 15. októbra 2025 doplnil svoje odvolanie, v ktorom namietal zaujatosť senátu súdu prvého stupňa, ktorá plynie zo spôsobu hodnotenia obsahu odborného posudku vo vzťahu k resocializácii a náprave obžalovaného. Taktiež namietal, že senát JUDr. Jána Buvalu, ako aj jeho jednotliví členovia rozhodovali viaceré prípady tzv. E. a s týmito osobami uzatvárali dohody o vine a treste, vrátane s tzv. kajúcnikmi, ktorí následne svedčili v neprospech obžalovaných vo viacerých prípadoch tzv. E., vrátane obžalovaných G. A., C. D., N. F., D. R., C. W. a C. R.. Keďže senát JUDr. Jána Buvalu uzatváral dohody o vine a treste ešte pred vynesení rozsudku s osobami, ktoré neskôr v súvisiacich tvrdených skutkoch svedčili v neprospech odvolateľa, bol senát JUDr. Jána Buvalu v tejto veci celkom zjavne zaujatý a sám sa mal vylúčiť z konania vo veci odvolateľa, pričom obžalovaný poukázal na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Mucha proti Slovenskej republike z 25.

novembra 2021, č. 63703/19, a na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. marca 2025, sp. zn. 1 Tdo 5/2025. Počas 7 mesiacov, čo je obžalovaný na slobode, tak sa nedopustil žiadneho protiprávneho konania a všetky svoje povinnosti si riadne plní. Pre výkon trestu odňatia slobody požiadal o zaradenie do ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Bratislava a to z rodinných dôvodov a požiadal o odklad výkonu trestu odňatia slobody z dôvodu potreby absolvovania potrebnej liečbe ľadvín.

Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie, alebo aby sám rozhodol.

Osobitným písomným podaním doručeným Špecializovanému trestnému súdu 6. júna 2025 sa obžalovaný vyjadril k odvolaniu prokurátora v ktorom uviedol, že jeho odôvodnenie odvolania považuje za nespravodlivé, tendenčné, že prokurátor neobjasnil v konaní žiadne skutočnosti svedčiace v prospech obžalovaného, čím porušil svoje povinnosti prokurátora.

Verejné zasadnutie na rozhodnutie o odvolaní vykonal najvyšší súd v neprítomnosti obžalovaného A. Q., ktorý výslovne požiadal, aby sa verejné zasadnutie vykonalo v jeho neprítomnosti.

Na verejnom zasadnutí odvolateľa zotrvali na podaných odvolaniach. Prokurátor poukázal na dôvody písomného odvolania a návrhu v ňom uvedenom. Obhajca obžalovaného opätovne poukázal, že obžalovaný je plne invalidný, zdravotne ťažko postihnutý, v poslednej fáze smrteľnej choroby ľadvín a požiadal, aby najvyšší súd rozhodol tak, aby sa obžalovaný nemusel vrátiť do väzenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ďalej tiež „najvyšší súd“), na základe riadne a včas podaných odvolaní oprávnenými osobami, nezistiac dôvody na postup v zmysle § 316 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku, preskúmal podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolania, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom neopomenul skúmať, či vec neobsahuje chyby odvolaním nevytýkané, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a dospel k záveru, že odvolania prokurátora aj obžalovaného nie sú dôvodné.

Z napadnutého rozhodnutia, ako aj predloženého spisu (ako to už napokon bolo vyššie uvedené) je zrejmé, že o vine obžalovaného A. Q. bolo rozhodnuté rozsudkom Špecializovaného trestného súdu z 10. apríla 2014, sp. zn. PK-1T/18/2013, ktorým súd uznal obžalovaného A. Q. vinným

- zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona (v bode I.),
- z obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 ods. 2 písm. c) ods. 4 písm. c) Trestného zákona s poukazom § 140 písm. c) a § 141 písm. a) Trestného zákona (v bode II.),
- z obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 4 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 141 písm. a) Trestného zákona (v bode III.),

a to na tam uvedenom skutkovom základe.

Za to mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 22 rokov, na výkon ktorého ho súd zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Podľa § 58 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona mu bol uložený trest prepadnutia majetku a ochranný dohľad na 3 roky.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku mu súd uložil povinnosť nahradiť poškodenému G. R. škodu vo výške 7.000 eur.

Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný odvolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 26. októbra 2014, sp. zn. 5 To 8/2014, podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Uznesením Špecializovaného trestného súdu z 24. februára 2025, sp. zn. 1Nt/6/2024, bola povolená obnova konania v prospech obžalovaného A. Q., a zároveň bol zrušený výrok o treste rozsudku

Špecializovaného trestného súdu z 10. apríla 2014, sp. zn. PK-1T/18/2013, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 To 8/2014, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad.

Následne v konaní po povolení obnovy konania súd prvého stupňa na hlavnom pojednávaní konanom 19. mája 2025 rozhodol tak, ako je uvedené v úvode tohto odôvodnenia.

Obžalovaný v doplnení odvolania namietal, že v konaní rozhodoval zaujatý senát súdu prvého stupňa, pričom zaujatosť plynie zo spôsobu hodnotenia obsahu odborného posudku vo vzťahu k resocializácii a náprave obžalovaného. Taktiež namietal, že senát JUDr. Jána Buvalu, ako aj jeho jednotliví členovia rozhodovali viaceré prípady tzv. E. a s týmito osobami uzatvárali dohody o vine a treste, vrátane s tzv. kajúcnikmi, ktorí následne svedčili v neprospech obžalovaných vo viacerých prípadoch tzv. E., vrátane obžalovaných G. A., C. D., N. F., D. R., C. W. a C.Z. R.. Keďže senát JUDr. Jána Buvalu uzatváral dohody o vine a treste ešte pred vynesením rozsudku s osobami, ktoré neskôr v súvisiacich tvrdených skutkoch svedčili v neprospech odvolateľa, bol senát JUDr. Jána Buvalu v tejto veci celkom zjavne zaujatý a sám sa mal vylúčiť z konania vo veci odvolateľa, pričom obžalovaný poukázal na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Mucha proti Slovenskej republike z 25. novembra 2021, č. 63703/19, a na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. marca 2025, sp. zn. 1 Tdo 5/2025.

Vo vzťahu k uvedenému je potrebné v prvom rade uviesť, že obžalovaný namietal zaujatosť senátu súdu prvého stupňa v podstate z dvoch dôvodov:

- a) pre spôsob hodnotenia dôkazu a
- b) z dôvodu, že senát mal schvaľovať dohody o vine a treste s osobami, ktoré svedčili v neprospech obžalovaných vo viacerých prípadoch tzv. E..

Vo vzťahu k prvej odvolacej argumentácii obžalovaného najvyšší súd uvádza, že nesúhlas obžalovaného s hodnotením dôkazu zo strany konajúceho súdu nie je spôsobilý založiť záver o zaujatosti sudcov vo veci konajúceho súdu. Opačný záver by znamenal prakticky vylúčenie každého sudcu, ktorý by nehodnotil dôkaz spôsobom podľa predstáv obžalovaného.

Vo vzťahu k druhej odvolacej argumentácii obžalovaného najvyšší súd uvádza, že obžalovaný v podanom odvolaní neuviedol žiadnu konkrétnu skutočnosť, ktorá by odôvodňovala záver o tom, že by senát, resp. jeho členovia boli zaujatí z dôvodu, že by v inom konaní porušili prezumpciu nevinoty vo vzťahu k obžalovanému A. Q.. Obžalovaný v podanom odvolaní len všeobecne uvádzal, že senát, resp. jeho členovia rozhodovali vo veciach skupiny tzv. E. o obžalovaných, ktorí vypovedali v jeho konaní v pozícii svedkov, avšak bez toho aby konkrétne uviedol v ktorom konaní a najmä akým spôsobom došlo k porušeniu prezumpcie nevinoty.

Z uvedeného dôvodu predmetnú odvoláciu argumentáciu obžalovaného vyhodnotil najvyšší súd ako nedôvodnú.

Vo vzťahu k výroku o vine, najvyšší súd uvádza, že tento nebol právoplatným rozhodnutím o povolení obnovy konania dotknutý nijakým spôsobom, čo znamená, že žiadny riadny opravný prostriedok, a to ani odvolanie proti nemu prípustné nie je. Preto v novom (obnovenom) konaní ani súd prvého stupňa, ale ani najvyšší súd neboli oprávnení preskúmavať, prehodnocovať, meniť či akokoľvek zasahovať do právoplatného výroku o vine. Súdy posudzovali „len“ výrok o treste za trestnú činnosť, ktorá je uvedená vyššie.

Vzhľadom na to, že 6. augusta 2024 nadobudol účinnosť zákon č. 40/2024 Z. z., ktorým sa okrem iného mení a dopĺňa Trestný zákon, bolo nevyhnutné posúdiť časovú pôsobnosť Trestného zákona v zmysle jeho § 2, teda určiť, či trest je potrebné ukladať podľa zákona účinného v čase spáchania činov, pre ktoré bol obžalovaný odsúdený (výrok o vine bol v čase rozhodovania o treste už právoplatný), teda podľa skoršej hmotnej úpravy Trestného zákona, alebo podľa jeho neskoršej úpravy účinnej od označenej novely v čase aktuálneho rozhodovania o treste.

Podľa § 2 ods. 1 Trestného zákona trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatel'a priaznivejší.

Podľa § 2 ods. 2 Trestného zákona páchatel'ovi možno uložiť taký druh trestu, ktorý dovoľuje uložiť zákon účinný v čase, keď sa o trestnom čine rozhoduje, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

Obžalovaný bol súdom prvého stupňa uznaný vinným zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona v znení účinnom do vyhlásenie rozsudku súdu prvého stupňa (v bode I.), z obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 ods. 2 písm. c), ods. 4 písm. c) Trestného zákona v znení účinnom do vyhlásenie rozsudku súdu prvého stupňa (s poukazom na § 140 písm. c) a § 141 písm. a) Trestného zákona (v bode II.) a z obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 4 písm. b) Trestného zákona v znení účinnom do vyhlásenie rozsudku súdu prvého stupňa (s poukazom na § 141 písm. a) Trestného zákona (v bode III.)

Ako to správne uviedol už súd prvého stupňa, za zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona, zákon ustanovuje trest odňatia slobody na 5 až 10 rokov, za obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 ods. 2 písm. c) ods. 4 písm. c) Trestného zákona, zákon ustanovuje trest odňatia slobody 20 až 25 rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie, za zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 4 písm. b) Trestného zákona ustanovuje trest odňatia slobody na 3 až 10 rokov, pričom podľa Trestného zákona účinného od 6. august 2024 došlo k zníženiu rozpätia ustanovenej trestnej sadzby oproti pôvodnej 10 až 15 rokov a zákonné ustanovenie, ktoré sa vzťahuje na trestný čin najprísnejšie trestný z trestných činov, za ktoré sa ukladá obžalovanému trest, a to obzvlášť závažný zločin vydierania zostalo nezmenené aj po novele Trestného zákona účinnnej od 6. augusta 2024. Za tento trestný čin zákon ustanovuje trest odňatia slobody na 20 rokov až 25 rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie.

Možno konštatovať, že aktuálne účinný (neskorší) Trestný zákon v znení účinnom po jeho novele (od 6. augusta 2024) je pre obžalovaného priaznivejší v otázke posudzovania trestnosti činov, na posúdenie a zhodnotenie ktorej priamo obsahovo nadväzuje aj otázka posúdenia a ukladania trestu podľa základných zásad trestania uvedených v § 34 Trestného zákona.

Súd prvého stupňa ukladal obžalovanému trest odňatia slobody práve vo vzťahu k obzvlášť závažnému zločinu vydierania podľa § 189 ods. 4 Trestného zákona v trestnej sadzbe od 20 do 25 rokov.

Pri ukladaní trestu prihliadol na to, že trest ukladal za spáchanie dvoch zločinov a jedného obzvlášť závažného zločinu. Pokiaľ ide o zdravotné problémy obžalovaného, tieto môžu byť vyhodnocované vo vzťahu k možnému prerušeniu výkonu trestu odňatia slobody, avšak k času rozhodovania o treste neboli zistené také skutočnosti, ktoré by obžalovanému bránili vo výkone trestu odňatia slobody. Vzhľadom na to, že v novom konaní po povolení obnovy konania neukladal obžalovanému trest prepadnutia majetku, považoval trest odňatia slobody na dolnej hranici trestnej sadzby za primeraný na dosiahnutie účelu trestu.

Vo vzťahu k výmere trestu vzniesli odvolacie námietky ako prokurátor, tak i obžalovaný. Prokurátor namietal, že výmera uloženého trestu je neprimerane mierna vzhľadom na závažnosť spáchaných trestných činov, pričom obžalovaný namietal, že výmera trestu bola neprimerane prísna a súd by mal prihliadať na jeho zdravotný stav, a na to, že v jeho prípade nešlo o spáchanie „hrdelných“ trestných činov, a že napriek svojej invalidite sa zapojil do riadneho vedenia svojho života.

Najvyšší súd najprv vo všeobecnej rovine uvádza, že pri ukladaní trestu potrebné prihliadnuť na nové ustanovenie § 33a Trestného zákona, podľa ktorého páchatel'ovi nemožno uložiť kruté a neprimerané sankcie. Výkonom sankcie nesmie byť znížená ľudská dôstojnosť. Sankcie sa ukladajú s prihliadnutím

na povahu a závažnosť trestného činu alebo činu inak trestného a na osobu páchatel'a a jeho pomery. Tam, kde postačí uloženie sankcie postihujúcej páchatel'a menej citel'ne, nesmie byť páchatel'ovi uložená sankcia, ktorá ho postihuje citel'nejšie. Páchatel'ovi najmä nesmie byť uložená sankcia spojená s ujmou na osobnej slobode páchatel'a, ak možno účel sankcie dosiahnuť uložením sankcie nespojenej s ujmou na osobnej slobode páchatel'a. Pri ukladaní sankcií sa prihliada aj k právom chráneným záujmom poškodeného.

Medzi základné princípy a pravidlá pri ukladaní trestu v prvom rade patrí ustanovenie § 34 ods. 1 Trestného zákona zakotvujúce účel trestu, podľa ktorého trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Ustanovenie § 34 ods. 2 Trestného zákona zároveň upravuje, že pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy, na jeho správanie po spáchaní trestného činu, najmä na jeho úsilie o náhradu škody a odstránenie škodlivého následku trestného činu a na úsilie páchatel'a o dosiahnutie urovnania s poškodeným, ako aj na dobu, ktorá uplynula od spáchania trestného činu. Súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadne aj na to, že páchatel' trestného činu získal, alebo sa snažil získať trestným činom majetkový prospech; ak tomu nebránia majetkové alebo osobné pomery páchatel'a, alebo to nebude na ujmu náhrady škody alebo odstránenia škodlivého následku trestného činu, uloží mu s prihliadnutím na výšku tohto majetkového prospechu niektorý trest, ktorým ho postihne na majetku, a to buď ako samostatný trest alebo popri inom treste, pričom zväží najmä uloženie peňažného trestu. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne aj na práva a právom chránené záujmy osôb poškodených trestným činom ako aj osôb, ktoré boli dotknuté škodlivým následkom trestného činu.

Podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona tiež pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a príťažujúcich okolností.

Trest je opatrením štátneho donútenia, ktoré v mene štátu na základe a v medziach zákona ukladajú v predpísanom konaní na to povolané súdy páchatel'ovi za spáchaný trestný čin. V tejto definícii je vyjadrená zásada nulla poena sine lege sine crimine sine iudicio. Trest ako právny následok trestného činu môže priamo postihnúť len páchatel'a trestného činu (zásad personalít trestu) tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu (§ 34 ods. 3 Trestného zákona). Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon na ochranu spoločnosti jednak pred páchatel'om trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu - rehabilitácia), a jednak aj voči ďalším členom spoločnosti - potencionálnym páchatel'om, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovne pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Ochrana spoločnosti sa teda uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia (represia) a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú v zásade súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou.

Ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov vrátane ochrany práv a slobôd jednotlivých občanov robí z trestu prostriedok sebaobrany spoločnosti pred trestnými činmi. Trest pritom nesmie byť prostriedkom na riešenie iných spoločenských problémov. Preto Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatel'mi.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného na to, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potencionálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie,

za ktoré bol uložený trest je protiprávne a nežiaduce. Váruje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. V treste je teda obsiahnuté aj spoločenské odsúdenie, negatívne hodnotenie páchatel'a a jeho činu, ale tak právne ako aj etické.

Osobu páchatel'a treba hodnotiť vo všetkých súvislostiach v rámci hodnotenia osoby páchatel'a, pričom nemožno obísť ani možnosť jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatel'a si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t. j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchatel'a. Možnosť nápravy páchatel'a konkretizuje jeho osobu vo všetkých zásadných súvislostiach. Primárne ide o stanovenie prognózy budúceho vývoja správania sa páchatel'a na základe objasnenia jeho osobnostných vlastností a ich spojitosti so spáchaným trestným činom vrátane vplyvu sociálnej mikroštruktúry. Z hľadiska posúdenia možnosti nápravy páchatel'a má veľký význam celkový spôsob jeho života a jeho správanie pred spáchaním trestného činu a jeho postoj k spáchanému trestnému činu (Rt 23/1967). Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uložením trestu poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a občanom pred útokmi páchatel'ov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti. Pri ukladaní trestov treba zároveň vychádzať zo spojenia a vzájomnej vyváženosti dvoch princípov, a to z princípu zákonnosti trestu a z princípu individualizácie trestu. Trest musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu), úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatel'a a možnosti jeho nápravy.

V duchu vyššie uvedeného najvyšší súd konštatuje, že aj s prihliadnutím na zmenu trestných sadzieb a všetky okolnosti prípadu je trest uložený súdom prvého stupňa na dolnej hranici trestnej sadzby, správny a zákonný a jeho výmera je adekvátne.

Súd nezistil žiadnu poľahčujúcu okolnosť (v registri trestov sú zistiteľné dva záznamy a aj keď sa v oboch prípadoch hľadá na obžalovaného akoby nebol odsúdený, aj tak uvedené je možné vyhodnocovať vo vzťahu k osobe obžalovaného - že nevedel riadny život pred spáchaním žalovaných trestných činov), avšak obžalovanému priťažovalo, že spáchal viac trestných činov, a keďže sa dopustil až troch trestných činov bolo mu možné túto priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona pričítať. Tomuto záveru nebránilo ani stanovisko trestnoprávneho kolégia publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod číslom 1/2011, podľa ktorého platí, že spáchanie zbiehajúceho sa trestného činu sa v súlade so zásadou ne bis in idem, vyjadrenou v § 38 ods. 1 Trestného zákona nepoužije ako priťažujúca okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona, ak by išlo zároveň o okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, pričom môže ísť aj o okolnosť podľa ustanovenia všeobecnej časti Trestného zákona (§ 41 ods. 2 Trestného zákona), keďže obžalovaný sa dopustil troch trestných činov a nielen dvoch (v takom prípade by uvedenú priťažujúcu okolnosť nebolo možné aplikovať práve z dôvodu právnych úvah uvedených v predmetnom stanovisku trestnoprávneho kolégia).

To potom znamená, že u obžalovaného bola zistená prevaha priťažujúcich okolností nad okolnosťami poľahčujúcimi.

Z trestného spisu bolo ďalej zistiteľné, že obžalovaný trpí závažnou nefrologickou chorobou a po prepustení z väzby pracoval v spoločnosti M., s. r. o. na dohodu o pracovnej činnosti, pričom zamestnávateľ hodnotil jeho pracovnú morálku ako dobrú. Obžalovaný doposiaľ vykonal vyše 13 rokov z pôvodne uloženého trestu, pričom žiadne záznamy o disciplinárnych trestoch či previneniach zistené neboli. Z hodnotenia Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby z 14. apríla 2025 vyplýva, že aj keď správanie a vystupovanie obžalovaného nebolo vždy na požadovanej úrovni, avšak jeho správanie sa postupne stabilizovalo a ústavný poriadok a časový rozvrh dňa dodržiaval, príkazy a pokyny personálu plnil; bol 13-krát disciplinárne odmenený. Z uvedeného možno uzavrieť, že výkon

trestu odňatia slobody bol v prípade obžalovaného bez zásadných problémov.

Napriek konštatovaným zisteniam ani najvyšší súd nezistil také okolnosti prípadu alebo pomery páchatel'a, ktoré by odôvodňovali záver, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatel'a neprímerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti by postačoval aj trest kratšieho trvania tak, ako ho predpokladá ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody. Ani závažné nefrologické ochorenie resp. skutočnosť, že sa obžalovaný po prepustení z väzby bez problémovo zapojil napriek svojej invalidite do riadneho života takýmto mimoriadnymi okolnosťami nie sú. Uvedené zistenia však zodpovedajú úvahám súdu prvého stupňa, ktorý vyhodnotil uloženie trestu odňatia slobody na spodnej hranici trestnej sadzby v trvaní 20 rokov za dostatočné na dosiahnutie účelu trestu.

Zohľadniac uvedené podľa názoru najvyššieho súdu preto postupoval súd prvého stupňa v súlade so zásadami ukladania trestov u obžalovaného, a pri určení druhu a výšky trestu prihliadol na spôsob vykonania činu, na zavinenie, pohnútku, osobu a pomery obžalovaného, resp. na možnosť jeho nápravy, na jeho správanie po spáchaní trestného činu v ústavoch na výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody, ako aj na dobu, ktorá uplynula od spáchania trestných činov.

Hodnotiac jednotlivé vyššie naznačené hľadiská ukladania trestov, majúc na zreteli aj spomínaný účel trestu, dospel najvyšší súd k záveru, že trest odňatia slobody vo výmere 20 rokov je trestom tak z hľadiska individuálnej, ako aj generálnej prevencie, teda tak na nápravu obžalovaného, ako aj ochranu spoločnosti, primeraný.

Na tomto v závere nič nemení ani inak dôvodné ohradenie sa obžalovaného proti argumentácii súdu prvého stupňa ktorý mal konštatovať „rozpor medzi postojom, ktorý (obžalovaný) prezentoval na hlavnom pojednávaní v tom zmysle, ako považuje pôvodné rozhodnutie súdu za správne, ako ľutuje svoju trestnú činnosť na strane jednej a na strane druhej ním prezentované názory pri psychologickom vyšetrení, ktoré obhajoba predložila najmä v časti, kedy pri vyšetrení z 13. mája 2025 ironicky opakovane komentoval svoje zatýkanie, argumentoval tým, že prijal pravidlá fungovania justičného systému, aby prežil a sugestívne popisoval neverbálnu komunikáciu členov senátu počas pôvodného pojednávania.“, keďže priznanie sa obžalovaného k žalovaným trestným činom, resp. jeho ľútosť nemôžu byť obžalovanému na ťarchu pri ukladaní trestu, keďže by išlo o porušenie jednej zo zásad trestného konania - zásady zákazu seba obviňovania.

Aj napriek skutočnosti, že v zmysle § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona páchatel'a obzvlášť závažného zločinu zaradí súd do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia, súd prvého stupňa aplikujúc moderačného ustanovenia § 48 ods. 4 Trestného zákona zmierňujúcim spôsobom, ktorý toto ustanovenie umožňuje, obžalovaného zaradil na výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, z dôvodu jeho záveru o tom, že náprava obžalovaného v uvedenom ústave bude lepšie zaručená. Odvolací súd v otázke spôsobu výkonu uvedeného trestu takýmto zaradením obžalovaného do väzenského režimu v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku a dôvody v ňom uvedené, ktoré hodnotí ako správne bez potreby ich korekcie a doplnenia.

Vo vzťahu k odvolacej námietke prokurátora, že v zmysle poslednej vety § 48 ods. 4 Trestného zákona nemožno do ústavu so stredným stupňom stráženia zaradiť páchatel'a obzvlášť závažného zločinu, ktorému bol uložený trest odňatia slobody prevyšujúci pätnásť rokov, najvyšší súd uvádza, že síce po formálnej stránke súd ukladal trest odňatia slobody prevyšujúci uvedenú výmeru, avšak vzhľadom na to, že obžalovaný z pôvodne uloženého trestu odňatia slobody vykonal už vyše trinásť rokov, tak reálne k uloženiu trestu odňatia slobody prevyšujúceho výmeru pätnástich rokov nedošlo. Uvedeným úvahám svedčí aj zistenie, že obžalovaný pred povolením obnovy konania bol rozhodnutím súdu preradený z ústavu s maximálnym stupňom stráženia do ústavu so stredným stupňom stráženia, a tak opačným postupom by došlo k situácii, že by obžalovaný mal byť zaradený do ústavu s maximálnym stupňom stráženia, z ktorého výkonu bol pred povolením obnovy konania preradený do nižšieho stupňa stráženia,

pričom uvedeným by došlo k zmene pôvodného stavu (pred povolením obnovy konania) v neprospech obžalovaného, pričom obnova konania bola povolená v prospech obžalovaného.

Vo vzťahu k námietke prokurátora spočívajúcej v potrebe uloženia ochranného dohľadu podľa § 76 ods. 1 a 78 ods. 1 Trestného zákona, tak najvyšší súd v zhode so súdom prvého stupňa takéto skutočnosti nezistil. Napokon ani prokurátor neuviedol na podklade akých skutočností vyhodnotil potrebu uloženia ochranného dohľadu. Napokon z ustanovenia § 76 ods. 2 Trestného poriadku vyplýva, že v prípade potreby môže súd na návrh prokurátora uložiť obžalovanému pred skončením výkonu trestu odňatia slobody ochranný dohľad, ak vzhľadom na správanie počas výkonu trestu odňatia slobody by nebolo možné od obžalovaného očakávať, že po prepustení z výkonu trestu povedie riadny život.

Berúc do úvahy uvedené skutkové a právne úvahy najvyšší súd o odvolaniach prokurátora a obžalovaného rozhodol tak, že tieto ako nedôvodné postupom podľa § 319 Trestného poriadku, zamietol.

Rozhodnutie prijal senát jednomyselne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.